

22.6.2023

Julkinen

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: VN/7644/2023

VR-Yhtymän kommentit luonnokseen hallituksen esitykseksi: Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (rautatieasemien esteettömyyspalvelu ja tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset)

VR-Yhtymä Oyj (jäljempänä "VR") kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisessa asiassa ja toteaa kannanottona seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö on lähettänyt lausunnoille luonnoksen hallituksen esityksestä liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta, jolla toimeenpannaan EU:n asetus rautatieasemien esteettömyystietokannasta.

Vammaiset ja liikkumisesteiset henkilöt ovat VR:lle tärkeä asiakasryhmä. VR noudattaa junaliikenteessä Rautatievastuuasetuksen sekä Komission asetuksen (EU) N:o 1300/2014 vammaisten ja liikkumisesteisten henkilöiden esteetöntä pääsyä Euroopan unionin rautatiejärjestelmään koskevien yhteentoimivuuden teknisten eritelmien (PRM-YTE) mukaisia vaatimuksia. Esteettömyysdirektiiviä (EU) 2019/882 sovelletaan 28.6.2025 alkaen ja se koskee VR:n lippuautomaatteja, verkkosivustoa, mobiilisovellusta ja kuljetuspalveluja koskevien tietojen välittämistä tältä osin myös velvoittavana lainsäädäntönä.

VR käy aktiivista vuoropuhelua sidosryhmien kanssa ja tuottaa esteettömiä palveluita monipuolisesti. VR tarjoaa avustuspalveluita 37 asemalla sekä ramppipalvelua lähiliikenteessä R ja Z -junien asemilla. Kattava tieto esteettömästä junamatkustamisesta löytyy VR:n sivustolta.

Hallituksen esitykseen on kirjattu, että Liikenne- ja viestintävirasto hankkii asetuksen mukaisen tietopalvelun ja tiedonkeruun rautatieasemien esteettömyydestä liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:ltä. Toiminta rahoitetaan osana Liikenne- ja viestintäviraston rahoittamaa liikkumisen tietopalveluiden järjestelmäkokonaisuutta.

VR ei pidä tarkoituksenmukaisena hallituksen esityksessä mainittua vaihtoehtoa, jossa esitetään jatkopohdittavaksi mahdollista maksujen perimistä tiedonkeruun toteuttamisesta tiedon omistajilta. Kyseinen toimintamalli jättäisi huomioimatta datan keräämisestä ja tuottamisesta tiedon omistajille syntyvät kulut.

Hallituksen esitys liittyy myös Rautatievastuuasetuksessa esiintyvään asemanhaltijuuden käsitteeseen ja siihen liittyviin velvoitteisiin. VR

22.6.2023

Julkinen

haluaa tässä yhteydessä tuoda esiin, että asemien omistajuus on Suomessa voimakkaasti hajautunutta ja VR on luopunut monien asemien omistuksesta. Asemien omistajuudesta vastaavat nykyisin useat eri tahot, kuten Väylävirasto, Senaatti-kiinteistöt, kaupungit ja yksityiset yritykset. VR:n omistuksessa on tällä hetkellä 25 matkustaja-asemakiinteistöä, joiden osalta on odotettavissa lisää muutoksia. VR:n lipunmyyntipisteet sijaitsevat Helsingissä ja Tampereella.

Hallituksen esityksessä nostetaan esiin mahdollisuus arvioida tulevaisuudessa, voisiko tiedon omistajia velvoittaa keräämään oman vastuualueensa esteettömyystiedot. Tunnetuiksi tiedon omistajiksi on tässä yhteydessä tunnistettu Väylävirasto, VR ja kunnat. Lähtökohtaisesti liikenteenharjoittajiin kohdistuvia hallinnollisia lisävelvoitteita tulisi välttää. VR pitää tärkeänä, että mahdollisia tiedonkeruuseen liittyviä lisävelvoitteita tarkasteltaessa määritellään selkeä vastuunjako ja huomioidaan eri asemien omistajuusmallit, jotka saattavat tapauskohtaisesti olla kompleksisia.

Hallituksen esityksessä muutetaan vähäisiltä osin Lain liikenteen palveluista pykälää 182, jossa määritellään palvelusopimusasetuksessa tarkoitetut rautatieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset. VR toteaa tässä yhteydessä, että henkilöjunaliikenteen kilpailua edistetään nopeimmin lisäämällä alueellista ostoliikennettä ja mahdollistamalla kunnille ja kuntayhtymille alueellisen ostoliikenteen järjestäminen.

VR-Yhtymä Oyj

Jonna Juslin
johtaja, yhteiskuntasuhteet ja kansainväliset asiat